

ROMANÈS CIRQUE TSIGANE

Xavier Padullés

El romanès Cirque Tsigane és un circ de gitanos de procedència francesa, si bé alguns dels seus artistes també vénen d'altres nacionalitats com l'hongaresa. Fa dos anys ja els vam poder veure al Fòrum de les Cultures 2004 i en aquell moment no van deixar indiferents els espectadors gràcies a la bellesa de l'espectacle mostrat.

Al Grec 2006 han tornat a Barcelona i hi han presentat un muntatge de característiques similars, però amb més números, ja que al Fòrum l'espectacle fou més curt. Lluny del disseny del Cirque du Soleil, aquest circ té una presència molt senzilla, però sempre amena, ja que és una família extensa de gitanos que des de fa dècades viuen del circ. Al principi de l'espectacle sona una banda de música gitana amb sons vinguts de l'Europa oriental —com ara Romania—. La música dels acordions, el contrabaix, el clarinet, el violí i la veu de Délia Romanés ens transporten a l'exotisme i alhora la intimitat d'aquelles cultures on la tradició oral és més important que l'escripta. Com si d'un musical es tractés, al llarg del muntatge i per crear el clímax enmig d'un número o per mantenir en tensió dramàtica les transicions entre escenes, la música té un rol destacat, perquè hi dona el ritme i el *tempo* adequats al muntatge.

Entre música i cançó es van mostrant una diversitat de números, principalment d'acrobàcia i d'equilibris. Aquests números artístics no sempre tenen la mateixa qualitat, ja que sovint alguns d'ells pateixen errors en les recepcions dels diversos aparells, però això, en aquest cas, els dota d'encant i d'humanitat, i els situa a les antípodes del famós circ del Quebec, on els artistes han d'actuar de manera perfecta atès que formen part d'un engranatge perfecte en què no és possible cap error mínim. El circ romanès ens recorda que errar pot ser bell, perquè ens fa ser humans.

De tots els números, i en aquest sí que no es poden permetre errors perquè els va la vida, destaca el que fan Laura de Lagillardaie i el seu acompanyant, Olivier Brandicourt, a la corda i al trapezi. Són dos números de risc, sobris, poètics i delicats. En els seus rostres en cap moment sentim la tensió i el perill, ans al contrari, interpreten una història d'amor que com totes les històries d'amor són delicades i tenses com les que ells ens ofereixen des de l'aire. Els músics i la veu potent de Délia Romanés hi posen la resta. Aquests dos números, juntament amb la presència constant i de qualitat de la música, són les estrelles d'aquest circ intimista que només té places per a uns pocs centenars de persones, fet que millora la recepció emocional entre artistes i espectadors.

Un sector del circ contemporani ha trobat, des de la sobrietat i la intimitat, una de les seves tendències més genuïnes, per exemple el Circ Cric de Tortell Poltrona és un bon exemple de tot plegat. Fa uns espectacles que estan molt lluny del que en un altre temps es va anomenar «el major espectacle del món» —concepte que ha quedat limitat al circ nord-americà—, i és

que reduint l'espectacularitat han guanyat en art, i tot gràcies a les mixtures que avui en dia fan amb la dansa —com el número aquí esmentat de Laura de Lagillardaie— o amb el teatre, com el Cirkus Klezmer, que vam poder veure no fa gaire temps a la cartellera de Barcelona.

Actualment el circ és una de les arts escèniques més renovadores que hi ha. Hem d'estar alerta no solament per l'evolució que està vivint el llenguatge circense, sinó també per la influència que està començant a exercir sobre altres arts de manera molt profitosa.